

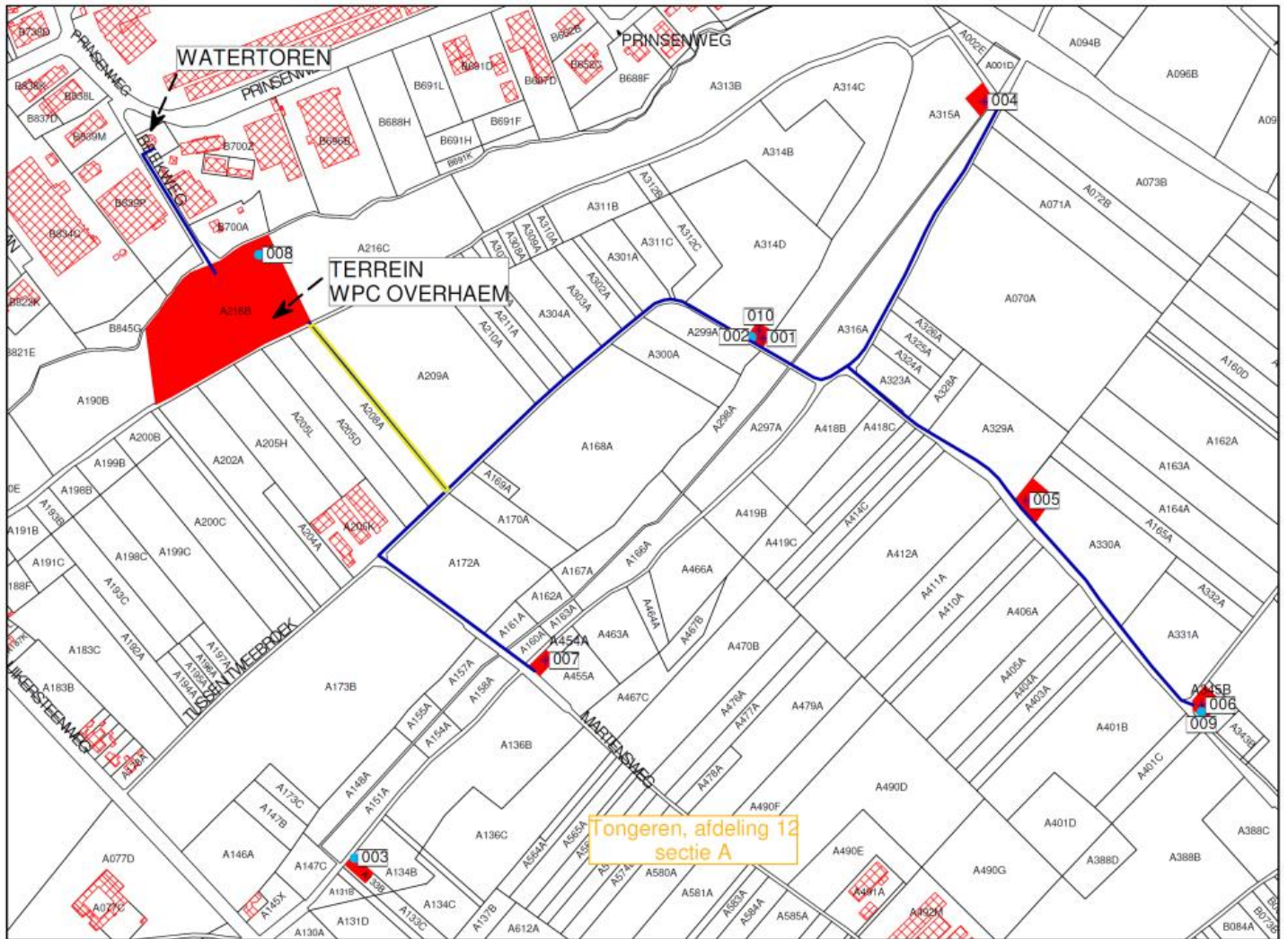
De Watergroep
WATER. VANDAAG EN MORGEN.

PROJECTNOTA

Bouw van een nieuw drinkwaterproductiecentrum met aanleg van productieputten te Tongeren-Overhaem

1 PROJECTPLAN

1.1 PROJECTPLAN

Kadastrale kaart : winning Overhaem
Ligging van de putten (Wingebied 4031)

Legende :

- peilput
- productieput
- Leidings
- Contour ondergrondse inneming
- Bovengrondse inneming

0 75 150 225 300
Meters

Fig. 1 Projectplan.

1.2 ONTEIGENENDE INSTANTIE - BOUWHEER

CVBA Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening / De Watergroep
Vooruitgangstraat 189, 1030 Brussel

1.3 VOORWERP VAN HET PROJECT – TE VERWERVEN PERCELEN

Het betreft : de bouw van een nieuw drinkwaterproductiecentrum ‘WPC Overhaem’ met bijhorende productieputten en verbindingsleidingen ter vervanging van de bestaande waterproductiecentra ‘WPC Lauw’ en ‘WPC Diets-Heur’.

1.4 TE VERWERVEN PERCELEN

- Terrein voor het realiseren van het waterproductiecentrum :
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 216 B – volledig perceel.
- Terreinen voor het realiseren van de verbindingsleidingen :
Het gros van de leidingen komen in openbare domein (berm openbare weg) te liggen.
Op 1 locatie wordt er in een ondergrondse inneming een verbindingsleiding aangelegd, het betreft een deel van het perceel : Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 208 A.
- Terreinen voor het realiseren van de productieputten en peilputten :
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 133 B - deel van perceel
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 454 A – deel van perceel
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 314 D – deel van perceel
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 315 A – deel van perceel
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 330 A - deel van perceel
Tongeren, Afdeling 12, Sectie A, 345 B – volledig perceel.

1.5 BESCHRIJVING VAN HET PROJECT WATERPRODUCTIECENTRUM OVERHAEM

1.5.1 Algemeen kader: drinkwatervoorziening in Limburg

De drinkwatervoorziening in Limburg is opgebouwd rond een aantal, verspreid over de provincie gelegen grondwaterwinningen. Deze winningen en de bijhorende waterproductiecentra zijn (voornamelijk) in de loop van de vorige eeuw opgericht in functie van de toenemende vraag aan drinkwater en de uitbouw van het drinkwaternet. Dit maakt dat er, naast een aantal grote waterproductiecentra, diverse kleine waterproductiecentra bestaan die elk instaan voor de bevoorrading van een lokale zone.

De historische opbouw van het patrimonium maakt dat er continu moet geïnvesteerd worden in de vernieuwing van de installaties. Gelet op de snelle toename van de vraag naar drinkwater na WO II, en in het bijzonder voor Limburg in de jaren '70 en '80, dienen tal van installaties (technische levensduur 30 à 40 jaar) binnen een relatief korte periode vernieuwd te worden. Er wordt daarbij gestreefd naar toepassing van de nieuwste technieken en het aanbieden van zacht drinkwater aan de klanten. Tevens wordt een economisch optimum gezocht tussen het bouwen van grotere waterproductiecentra (die een groter gebied bevoorraden) versus de aanleg van langere verbindingsleidingen.

De winningen in het noorden en het oosten van Limburg leveren van nature zacht water. Het opgepompte grondwater in het zuiden van Limburg is daarentegen hard. Circa 30% van het opgepompte water in Limburg is hard. De Watergroep wil tegen 2025 aan alle klanten in Limburg zacht water leveren. Dit is een expliciete vraag van de gemeentelijke vennoten. In het voorzieningsplan moeten 8 onthardingsinstallaties in Limburg worden gebouwd om aan deze vraag tegemoet te komen.

1.5.2 Nieuw waterproductiecentrum Overhaem

De bouw van een nieuw waterproductiecentrum te Tongeren kadert binnen een breder project om enerzijds de leveringszekerheid van drinkwater voor de stad Tongeren te verhogen en anderzijds om het drinkwater centraal te ontharden en zacht water te kunnen verdelen. Deze nieuwe site vervangt de pomplocaties te Lauw, waarvan het water behandeld wordt in waterproductiecentrum De Motmolen, en te Diets-Heur, die op termijn gesloten zullen worden.

Voor de locatie van het nieuwe waterproductiecentrum werd gezocht naar een inplanting die het minste investeringen in nieuwe leidinginfrastructuur zal vergen en tevens de minste energiebehoefte voor het verpompen van het drinkwater met zich meebrengt. De watertoren op het industrieterrein te Overhaem speelt een cruciale rol in de drinkwatervoorziening van Tongeren. Daarom werd er in deze omgeving gezocht naar geschikte locaties.

In dit waterproductiecentrum zal grondwater behandeld worden tot drinkwaterkwaliteit. Verder wordt dit water deels onthard tot 15°F om het gebruiksgemak te verhogen. Om de drinkwatervoorziening te verzekeren is er een gemiddelde productiecapaciteit van 140m³/u voorzien. De maximale capaciteit bedraagt 250 m³/u. Deze capaciteiten zijn bepaald op basis van het huidige verbruik en de verwachte groei in de leveringszone.

De aanvoer van water zal gebeuren vanuit een nieuwe grondwaterwinning die uitgebouwd zal worden ten zuidoosten van het waterproductiecentrum. Hier zullen de productieputten geboord worden in de semi-afgesloten laag van het Krijt. Het Krijt is hier goed afgeschermd door 20 m fijne sedimenten en heeft een afgesloten karakter. Het water is vrij van nitraat en micro-polluenten waardoor het ideaal is als bron voor drinkwater, dit in tegenstelling tot de bestaande bronnen te Diets-Heur en Lauw, waar de waterlaag in het Krijt kwetsbaar is door het freatische karakter. Na indienststelling van de nieuwe waterwinning zullen deze te Lauw en Diets-Heur gesloten worden.

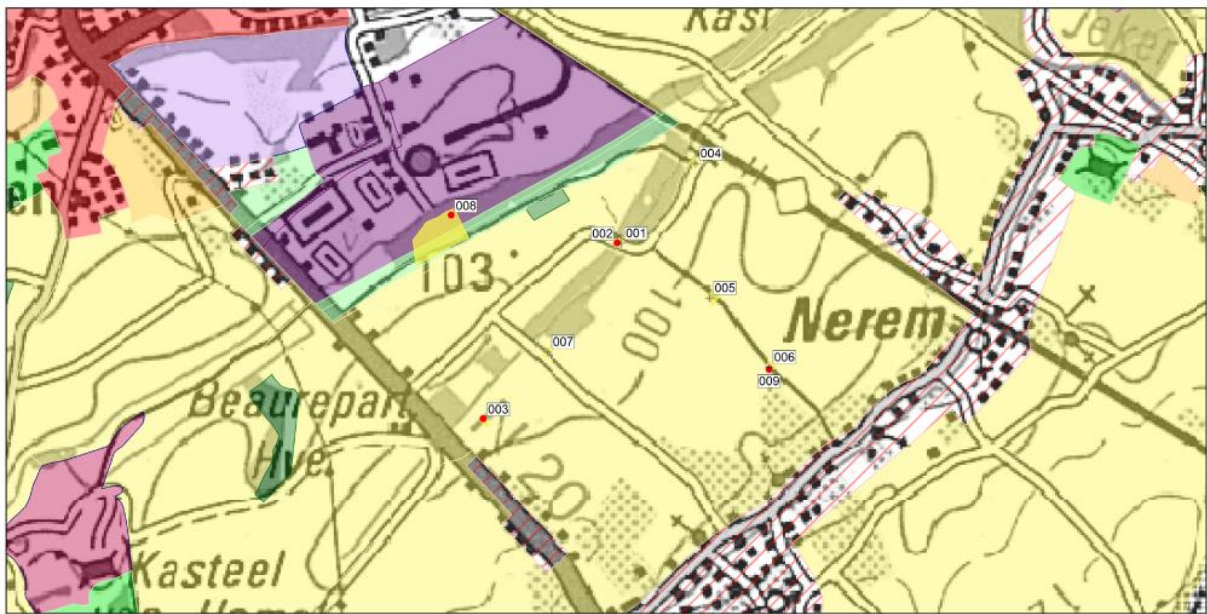
1.6 MOTIVERING BIJ DE LOCATIEKEUZE VAN HET PROJECT OVERHAEM

1.6.1 Locatie van het terrein van het waterproductiecentrum

Het perceel 216 B (Tongeren, Afdeling 12, Sectie A) is de meest aangewezen optie omwille van de volgende redenen :

- nabijheid van de watertoren zodat de lengte van de transportleiding geminimaliseerd wordt.
- ligging op het industrieterrein Overhaem zodat dit planologisch een geschikt terrein is (zie ook figuur 2).
- minimalisatie van de aanleg van transportleidingen voor de aanvoer van grondwater vanuit de productieputten

Gewestplan rond de winning : Overhaem

Fig. 2 Gewestplan ten zuiden van Tongeren met aanduiding van het perceel voor bouw van het waterproductiecentrum (gele zone) en de locatie van de verschillende productie- en peilputten

1.6.2 Locatie van de terreinen voor de peil- en productieputten

Productieputten voor het oppompen van grondwater kunnen niet zomaar overal aangelegd worden. De locatie is sterk afhankelijk van de geologische condities die de grondwaterkwaliteit en -kwantiteit (capaciteit van de watervoerende laag) gaan bepalen. In de omgeving van Tongeren komt er in feite 1 watervoerende laag voor met een voldoende hoge capaciteit, namelijk het Krijt (Formatie van Maastricht en Gulpen).

In 2016 werd er een eerste verkenningsboring uitgevoerd ten oosten van het waterproductiecentrum om de capaciteit van het Krijt en de waterkwaliteit te bepalen. Uit deze testen bleek dat het mogelijk is om in de omgeving ten zuidoosten van het waterproductiecentrum een waterwinning uit te bouwen.

De locaties van de pompputten werden geselecteerd op basis van verschillende criteria:

- De geologische condities vereisen dat er minstens 4 pompputten nodig zijn om het vereiste debiet te onttrekken.
- De pompputten moeten 200 à 300m uit elkaar liggen om te grote onderlinge interferentie te vermijden.
- Een terrein van 30x30m is gewenst als werkzone om de productieputten aan te leggen, ter bescherming van de nabije omgeving van de productieput en om ruimte te hebben voor een eventuele herboring, indien nodig.

- Ter hoogte van de pompputten is de watervoerende laag in het Krijt bedekt met een afschermdende laag die ervoor zorgt dat het grondwater van zuivere kwaliteit is, en die de waterlaag beschermt tegen invloeden van andere activiteiten aan het oppervlak. In de zone ten oosten en zuidoosten van het waterproductiecentrum is het grondwater geschikt voor de aanmaak van drinkwater, zonder complexe behandeling.
- De pompputten dienen makkelijk bereikbaar te zijn vanaf de openbare weg voor periodieke peilmeting en staalnames.

De productieput op perceel 345 B (Tongeren, Afdeling 12, Sectie A) dient omwille van redenen van bereikbaarheid, bij de aanleg en voor onderhoudswerken en staalname nadien hier te worden uitgevoerd omdat dit perceel het beste voldoet aan de hierboven vermelde criteria. Naburige percelen liggen ofwel te dicht bij de andere voorziene winningsputten, of de toegankelijkheid wordt bemoeilijkt door steile bermen of er dienen teveel bochten in de toevoerleiding te worden aangelegd, wat te veel ladingverliezen (wrijving) in de leidingen zou veroorzaken.

Na de aanleg van de waterwinning te Overhaem zullen twee andere waterwinningen (Lauw en Diets-Heur) gesloten worden en de beschermingszones zullen opgeheven worden. In deze zones zullen de bestaande beperkingen op terreingebruik dus verdwijnen.

2 Realisatietermijnen

De start van de bouw van het waterproductiecentrum Overhaem (Tongeren) was voorzien in 2019.

De huidige realisatietermijn van het volledig project is niet gekend en hangt in eerste instantie af van de tijd nodig voor het verwerven van de gronden.

De indicatieve uitvoeringstermijn van het bouwproject zelf bedraagt 3 à 4 jaar. Volgende werken zullen in verschillende, mogelijks samenvallende, fases worden uitgevoerd :

- Bouwen, uitrusten en in dienst stellen van het waterproductiecentrum
- Boren van productie- en peilputten
- Aanleg van transportleidingen

3 Realisatievoorwaarden

3.1 ALGEMEEN

De Watergroep dient te beschikken over het recht van eigendom of de nodige zakelijke rechten om tot realisatie van het project Overhaem te kunnen overgaan.

Het verkrijgen van benodigde vergunningen voor het integrale project en de uit te voeren werken o.a. omgevingsvergunning en vergunning betreffende de onbevaarbare waterloop (provincie Limburg).

De Watergroep heeft ruime ervaring met deze procedures.

3.2 HET TERREIN VAN HET WATERPRODUCTIECENTRUM

Het terrein voor het nieuwe waterproductiecentrum dient voldoende groot te zijn om naast een gebouw ook een slibbekken en een onthardingsinstallatie aan te leggen.

Verkendend werd deze optie afgetoetst met de gewestelijke omgevingsambtenaar, om de haalbaarheid naar ruimtelijke inpassing na te gaan, en met de provincie, als beheerder van de nabijgelegen Ezelsbeek. Deze keuze wordt door beide instanties realistisch en haalbaar geacht.

Er werden geen alternatieven gevonden die aan dezelfde randvoorwaarden kunnen voldoen, zodat dit perceel de enige optie is voor de bouw van het waterproductiecentrum.

3.3 DE TERREINEN VOOR DE PEIL- EN PRODUCTIEPUTTEN

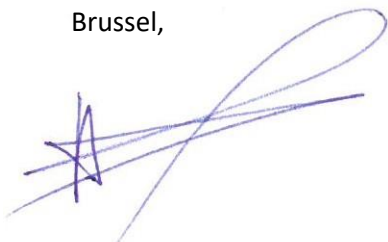
Omwille van de hoge kostprijs voor de aanleg van drinkwater- en ruwwaterleidingen is er gezocht naar een pompmogelijkheid in de nabije omgeving van het waterproductiecentrum te Overhaem, de pompputten dienen makkelijk bereikbaar te zijn vanaf de openbare weg voor periodieke peilmeting en staalnames.

De pompputten kunnen niet dicht naar het industrieterrein (noordwesten) aangelegd worden omwille van een verontreiniging (brownfield). Bij verplaatsing naar het noorden en noordoosten kan er een beperkte interferentie met Natura2000 gebied optreden, waardoor ook dit niet wenselijk is. Naar het zuiden en zuidwesten, ter hoogte van Nerem en ten westen van de Luikersteenweg, komt de Krijtlaag aan de oppervlakte en is de kwaliteit onvoldoende voor de aanmaak van drinkwater. Er is dus qua locatie van de putten weinig speling mogelijk. Meer naar het noorden is uit pomptesten gebleken dat de capaciteit van het Krijt sterk afneemt waardoor de vereiste volumes niet op een duurzame manier gehaald kunnen worden.

4 *Beheersmodaliteiten van het openbaar domein*

- De verbindingsleidingen worden zo veel als mogelijk in openbare weg aangelegd om het private grondgebruik hiermee niet te belasten.
- De productieputten zullen met nieuw aan te leggen verbindingsleidingen met het waterproductiecentrum verbonden worden. Vanaf het waterproductiecentrum tot aan de watertoren Overhaem wordt er een nieuwe toevoerleidingen voorzien. Vanaf de watertoren wordt het drinkwater met het bestaande waterdistributienet naar Tongeren en omgeving verdeeld.
- De Stad Tongeren is de beheerder van de Beekweg, Martensweg, Tussen Tweebroek en buurtweg nr. 10. De aanleg van de nieuwe leidingen zal in samenspraak met de stad Tongeren gebeuren.
- Tijdens de uitvoering van de werken kan er tijdelijk hinder bestaan voor de gebruikers van het openbaar domein. Na uitvoering van de werken blijft de functie van openbaar domein behouden.

Brussel,

Hans Goossens
directeur-generaal